

w świetle polskiego prawa archiwalnego¹

dr Tomasz Matuszak

Dyrektor Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim,
główny specjalista w Narodowym Instytucie Samorządu Terytorialnego

Wprowadzenie

Na wstępie niniejszych rozważań należy określić, co należy rozumieć przez funkcję edukacyjną archiwów. Jest to o tyle istotne, że szeroko rozumiane archiwa, a archiwa państwowe w szczególności (dział rządowej administracji specjalnej), w toku swojej działalności realizują od dziesięcioleci pewien kanon zadań. Zaliczyć do nich należy przede wszystkim: gromadzenie i zabezpieczanie wszelkich materiałów archiwalnych niezależnie od ich wytwórców, formy, postaci i okresu w jakim zostały wytworzone, opracowywanie archiwaliów wiczyściego przechowywania zgromadzonych w zasobach archiwów oraz ich udostępnianie, m.in. na potrzeby prowadzonych badań naukowych. Obecnie realizowana funkcja edukacyjna

zakreśluje wiodącą rolę, podnoszenie poziomu umiejętności i kształtowanie pożądanych postaw społeczeństwa za pośrednictwem określonych działań edukacyjnych². Funkcją edukacyjną archiwów w obecnej postaci jest realizowana od 2010 roku. Jednak działalność o takim charakterze archiwa państwowe realizowały przez cały okres swojego funkcjonowania. Jej odzwierciedlenie znaleźć możemy również w podstawowych aktach prawnych, jakie regulowały kwestie działalności archiwów państwowych w Polsce począwszy od 1918 roku. Warto w tym miejscu przybliżyć zagadnienia, jak taka działalność była spostrzegana w świetle polskiego prawa archiwalnego.

Podstawy prawne działalności w latach 1918-1983